

Basisuddannelse på Fyn

Det har været en udfordring at udvikle den nye faglige efteruddannelse i Fyns Amts Behandlingscenter. Her præsenteres de overvejelser der ligger bag og det uddannelsesforløb medarbejderne skal i gang med.

AF TOR SUNDBERG

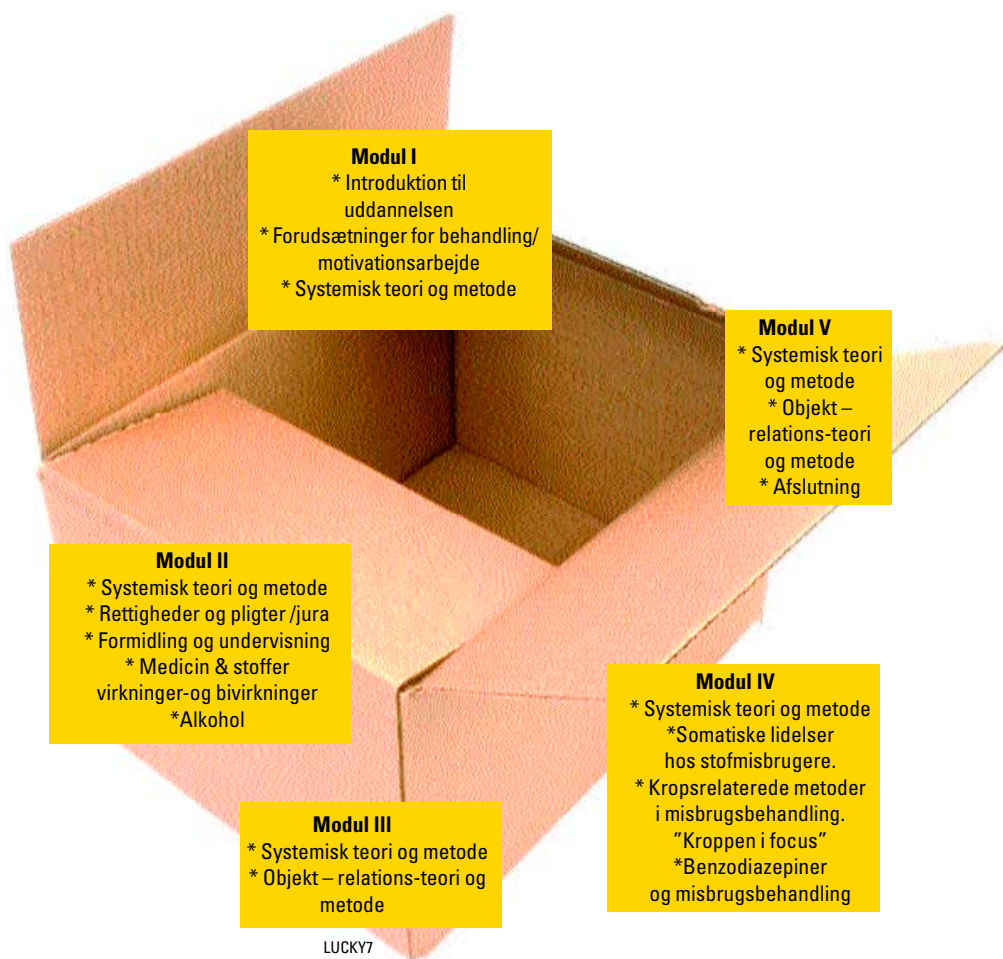
Indtil i år har der i FAB-regi været få, men målrettede uddannelsesstilbud. Den faglige udvikling af behandlingspersonalet har over tid haft karakter af overleveret erfaringsdannelse, som på mange måder er godt, men mangler både referenceramme, teori- og metodebeskrivelse.

I Fyns Amts Behandlingscenter for voksne tror vi på, at god behandling er tilstedeværelsen af en professionel tænkning, som tager afsæt i velbeskrevne teorier og metoder. For at efterleve denne antagelse er det nødvendigt at opstille en fælles ramme og samtidigt have et fælles afsæt i forhold til behandlingen. Derfor er der taget initiativ til, at der i løbet af efteråret 2003 og foråret 2004 vil blive udbudt et basisuddannelsesforløb for alt behandlingspersonale i FAB-voksen.

Baggrund.

Fyns Amts Behandlingscenter har i de forløbne år gennemgået væsentlige forandringer både på det strukturelle og indholdsmæssige område. På øen som helhed er der etableret flere behandlingspladser og nye tilbud afpasset de enkelte klienter. Ved indgangen til 2003 trådte behandlingsgarantien i kraft, hvilket i princippet betyder, at der inden for en 14-dages periode skal visiteres til behandling.

Det har betydet en yderligere øgning i antallet af klienter, og krav til personalet om en hurtigere og mere målrettet indsats. For at løse denne opgave har ledelsen besluttet, at der næste år indføres en modulopdelt be-

handling. Formålet med denne indsats er at skabe overblik i behandlingen for den enkelte klient og samtidigt gøre indsatsen mere målrettet. Behandlingspersonalet skal rustes til at løse denne opgave, som på flere måder adskiller sig fra tidligere behandlingspraksis

Dertil kommer, at ledelsen som en overordnet vision har, at det samlede personale får en grundlæggende teori-

ramme, hvorfra al behandling tager sit udgangspunkt, således at der kan skabes en fælles behandlingskultur og en fælles forståelse for de beslutninger der tages i samarbejde med klienterne. Det fælles udgangspunkt er relateret til den måde hvorpå vi forstår klientens problemer, og de hovedspor vi vælger at anvende i behandlingen. Det betyder ikke, at alle i behandling skal behandles

ens. Tværtimod skal der tages udstrakte hensyn til den enkelte klients ønsker og behov.

Det fordrer at organisationen skal bestå af et bredt fagligt sammensat og højt uddannet personale. Medarbejderstaben skal kunne yde målrettet indsats med fokus på resultater, hvor kvalitets-sikring og udvikling er en integreret del af den samlede indsats. Det stiller krav til udvikling af metoder og faglighed, som behandlerne skal kunne mestre for at kunne løse opgaverne i forhold til målgruppen. På den baggrund er det vigtigt, at den ansatte tilføres ny viden om teorier og metoder i behandlings-arbejdet.

Udfordringen

Af flere grunde er det en svær opgave at udvikle en ny faglig efteruddannelse på misbrugsområdet. Hverken regionalt eller nationalt findes der i øjeblikket certificerede uddannelser eller egentlig litteratur, som målrettet egner sig til undervisningsbrug på dette felt. Det er svært at få øje på egentlig teori- og metodedannelse på området. På mange måder har dette felt været præget af "religionskrige," og diskussionerne har ofte været mere følelses-ladende end stringent faglige.

Behandlingsinstitutionerne må selv opfinde uddannelsesprogrammer. Det stiller store krav til de enkelte organisationer og gør det samtidigt svært at udarbejde sammenligninger på indlærings- og behandlingseffekten. På den anden side høstes der mange forskellige erfaringer i disse år, som det på et senere tidspunkt ville være godt at samle til en mere ensartet uddannelse.

Struktur og modulopbygning

Vi har i FAB fra starten af valgt at organisere basisuddannelsen i fem moduler, som indeholder forskellige fagområder inden for misbrugsbehandlingen. Den samlede gruppe af ansatte vil blive delt op i tre hold, som i løbet af efteråret 2003 og foråret 2004 vil deltage i uddannelsen. Undervisningen vil i de fleste tilfælde blive afviklet som ugemoduler med en enkelt opfølgingsdag

mellem modulerne. Opfølgingsdage afholdes i de respektive afdelinger, og for at grupperne ikke skal blive for store, vil holdene til disse dage være underopdelte.

Den samlede uddannelsesplan kan ses i moduloversigten side 35.

Uddannelsens indhold

Indholdet i uddannelsesforløbet kan overordnet deles i tre spor, hvoraf de to første må betragtes som hovedspor:

1. Kommunikations- og refleksionsprocesser belyst ud fra systemisk tænkning.
2. Det relationelle – forholdet mellem klient og behandler belyst ud fra objekt-relations-teorien
3. Diverse støttefag – øvrige emner.
Der vil op til de enkelte moduler/undervisningsdage blive udarbejdet og udsendt mere detaljerede programmer cirka en måned før.

ad .1: Systemisk tænkning m.v.

Formålet med den systemiske del af uddannelsen er at kvalificere deltagerens kompetencer til at arbejde med aktive kommunikations- og refleksionsprocesser i deres egen praksis. Forløbet er tilrettelagt, så det giver den enkelte deltager de bedst mulige betingelser for at udvikle og træne sine kommunikative færdigheder. Forløbet gennemføres med en fordeling på cirka 1/3 systemisk teori og 2/3 øvelser/træning i metoder/værktøjer/tænkning.

De teoretiske elementer vil være oplæg om systemiske grundteorier, læsning af litteratur og drøftelser af litteratur på holdet og i netværksgrupper. Deltagerne vil opøve konkrete praktiske færdigheder via øvelse i en række praktiske systemiske og anerkendende arbejdsmetoder, superviseret af underviseren og af holdets andre deltagere.

ad .2: Objekt-relations-teori

Dette elements overordnede formål er, at deltagerne udvikler evnen til at skabe og opretholde en kontakt, der fremmer brugerens udvikling og derved øger indflydelsen på eget liv. Modulet vil indeholde teoretisk undervisning, super-

vision, fordybelse og praktisk træning.

De teoretiske elementer vil bestå i viden om psykologiske og dynamiske aspekter af personligheden: hvordan personlighedsstruktur og forsvarsmekanismer udvikles, og hvad denne udvikling betyder for kontakten, relationer i et udviklingspsykologisk og dynamisk perspektiv, indre konflikter og forsvarsmekanismer.

Den praktiske del af arbejdet vil tage udgangspunkt i deltagerens erfaringer fra dagligdagen og dreje sig om forståelse for og håndtering af de følelsesmæssige påvirkninger, der forekommer i kontakten, så negativt samspil kan vendes til konstruktivt samarbejde. I forlængelse af objektrelationsteorien arbejdes med jegets funktioner, hvad jigsaw er og hvordan jeget styrkes.

ad .3: Støttefag og øvrige emner

- Forudsætninger for behandling /motivationsarbejde
- Jura i misbrugsbehandling, magt/til-lid, rettigheder og pligter
- Kropsrelaterede metoder i misbrugsbehandling – "Kroppen i focus"
- Benzodiazepiner og misbrugsbehandling
- Medicin & stoffer, virkninger og bivirkninger
- Somatiske lidelser hos stofmisbrugere
- Formidling og undervisning

Evaluering.

I samarbejde med uddannelseskonsulenten i REA, er der på nuværende tidspunkt ved at blive udarbejdet evalueringsværktøj. Der vil blive foretaget to evalueringsskemaer:

A: Umiddelbart efter uddannelsen (retter sig mest mod uddannelsesplanlæggere og forelæsere)

B: Efter seks måneder eller et år kompetenceevaluering